

CHYBÍ VÁM PRACOVNÍCI?

JEDNÍM Z ŘEŠENÍ JE CÍLENÁ A VÝBĚROVÁ EKONOMICKÁ MIGRACE

Podnikatelé se dlouhodobě potýkají s nedostatkem pracovníků, přičemž právě kvalifikovaná pracovní síla je jedním ze základních předpokladů fungování ekonomiky, zvláště takové, která je z velké části založena na průmyslovém sektoru. Proto je podpora podniků při získávání kvalifikovaných pracovníků jednou z klíčových priorit vlády České republiky.

Již dlouho se vedou společenské debaty o tom, jak by měl stát k této problematice přistupovat. A v posledních letech stále častěji převažují názory, které jsou podloženy i oficiálními evidencemi počtu volných pracovních míst, že při řešení nedostatku pracovníků je třeba se seriózně zabývat také fenoménem ekonomické migrace. Jinými slovy zabývat se možnostmi, jak usnadnit kvalifikovaným cizincům přístup na český trh práce.

A právě na aktivity státu v oblasti ekonomické migrace se v tomto článku blíže zaměříme, neboť cílená a výběrová

politika ekonomické migrace je jedním z nedílných aspektů podporujících rozvoj investic, zahraničního obchodu a konkurenceschopnosti české ekonomiky.

Ekonomická migrace není žádnou novinkou. Znáte vládní programy?

Česká republika už více než 10 let realizuje projekty a programy ekonomické migrace. Se silným důrazem na bezpečnostní a integrační hledisko začínal stát s projekty pro maximálně několik set vysoce kvalifikovaných pracovníků

ročně. S ohledem na pozitivní zkušenosti s jejich realizací se stávající projekty v roce 2019 transformovaly do tzv. vládních programů, které se staly hlavním nástrojem státu na podporu příchodu kvalifikovaných pracovníků ze třetích zemí. Pojdme si je tedy představit.

Do Programu klíčový a vědecký personál a Programu vysoce kvalifikovaný zaměstnanec s celosvětovou působností mohou posílat žádosti zaměstnavatelé, kteří mají zájem zaměstnat **vysoce kvalifikované zahraniční pracovníky, například programátory,**

vývojáře softwaru, inženýry ve výzkumu a vývoji, obchodní zástupce, finanční poradce, lékaře nebo zdravotní sestry. Tito zaměstnavatelé nicméně musí splňovat stanovená kritéria, jako jsou například vypořádané závazky vůči státu, garance požadované výše mzdy, zákaz provozování agenturního zaměstnávání, neexistence pokut za nelegální zaměstnávání apod. O zařazení do výše uvedených programů rozhoduje Ministerstvo průmyslu a obchodu a Agentura CzechInvest a následné žádosti o pobytová oprávnění cizinců, kteří mohou v rámci těchto dvou programů žádat společně se svými nejbližšími rodinnými příslušníky, přijímají příslušné zastupitelské úřady ČR v zahraničí. Dále je žádost postoupena Ministerstvu vnitra, jež rozhodne o vydání příslušného pobytového oprávnění, nejčastěji zaměstnanecké karty.

Program kvalifikovaný zaměstnanec je určený pro společnosti splňující kritéria pro zařazení zaměstnávající **středně až nízkou kvalifikované pracovníky, jako například montážní dělníky, zedníky, skladníky, řidiče, kuchaře nebo švadleny** z Ukrajiny, Srbska, Mongolska, Filipín, Běloruska, Černé Hory, Moldavska, Kazachstánu, Indie, Arménie, Gruzie a Severní Makedonie. Proces vyřizování žádostí je podobný jako v případě programů určených pro vysoce kvalifikované cizince s tím rozdílem, že o žádostech o zařazení do programu rozhodují podnikatelské reprezentace, například Hospodářská komora, Svaz průmyslu a dopravy, Asociace malých a středních podniků a živnostníků atd.

Vládní programy přivedly zaměstnance do tisíců firem

Všechny zmíněné vládní programy, jejichž hlavním smyslem je **garantovat podání žádosti o pobytové oprávnění na příslušném zastupitelském úřadu**, české společnosti intenzivně využívají. **Například v rámci Programu kvalifikovaný zaměstnanec, který je dlouhodobě nejvyužívanější, bylo od jeho spuštění v září 2019 ze strany**

”

ČESKÁ REPUBLIKA UŽ VÍCE
NEŽ 10 LET REALIZUJE
PROJEKTY A PROGRAMY
EKONOMICKÉ MIGRACE.

Ministerstva vnitra povoleno více než 68 700 zaměstnaneckých karet pro cizince do více než 3000 podniků. Na tyto informace je však nutné nahlížet i optikou covidové pandemie a ruské invaze na Ukrajinu, neboť tyto okolnosti se na objemu pracovní migrace v rámci Programu kvalifikovaný zaměstnanec negativně podepsaly.

Programy firmy využívají nepochybně i díky zkrácené době vyřízení žádostí o pobytová oprávnění. Ve druhém čtvrtletí letošního roku činily lhůty pro vyřízení žádostí o zaměstnanecké

Novinka: Program digitální nomád

Vládní programy byly s účinností k 1. červenci 2023 doplněny o **nový Program digitální nomád cílící na specialisty v oboru IT. Ten reaguje na měnící se trendy v oblasti mezinárodní mobility zaměstnanců a tzv. freelancerů, které akcelerovala covidová pandemie, ale také láká do České republiky tuto skupinu vysoce kvalifikovaných pracovníků.** Program se vztahuje na občany Austrálie, Japonska, Kanady, Korejské republiky, Nového Zélandu, Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, USA a Tchaj-wanu. **Vyřízení žádostí digitálních nomádů a jejich nejbližších rodinných příslušníků je garantováno do 45 dnů od jejich podání.**

karty v průměru 29 dnů v Programu klíčový a vědecký personál, 37 dnů v Programu vysoce kvalifikovaný zaměstnanec a 68 dnů v rámci Programu kvalifikovaný zaměstnanec.

Po vypuknutí války na Ukrajině, která zapříčinila zastavení příjezdu pracovníků z Ukrajiny, Ruska a Běloruska, došlo k poklesu roční kapacity vládních programů o více než 42 000 žádostí. Před válečným konfliktem byla přítomná kapacita vládních programů téměř 60 000 cizinců ročně, což je pro srovnání přibližně počet obyvatel Opavy. Výrazný výpadek doposud klíčových zdrojových zemí pracovní migrace následně vyústil v nárůst poptávky po zahraniční pracovní síle z jiných zemí, která však z velké části naráží zejména na omezené kapacity zastupitelských úřadů ČR i bezpečnostní

MPO letos organizuje sérii seminářů s cílem zvyšování povědomí o vládních programech a sdílení informací o novinkách v oblasti zaměstnávání cizinců. Dubnového semináře v Praze se zúčastnilo více než 100 zástupců českých firem, zaměstnavatelských svazů i akademické sféry

a integrační aspekty. Vlivem těchto okolností se aktivity Ministerstva průmyslu a obchodu na podporu získávání zahraniční pracovní síly ještě více zintenzivnily.

V loňském roce se podařilo navýšit kapacitu Programu kvalifikovaný zaměstnanec pro Moldavsko a Filipíny celkem o 2350 žádostí o zaměstnanecké karty ročně a rozšířit jej o nové země (Gruzii, Severní Makedonii a Arménii). V červnu 2023 vláda schválila další navýšení o 5000 žádostí ročně pro Mongolsko a Filipíny s účinností k 1. lednu 2024 a MPO připravuje další navýšení objemu pracovní migrace.

Navýšení kvót ale není jediným opatřením podporujícím zaměstnávání cizinců. Z iniciativy Ministerstva průmyslu a obchodu se například podařilo prosadit rozšíření okruhu profesí, jež mohou žádat o sezonní vízum, o oblast stavebnictví. K 1. červenci 2023 dále vstoupila v účinnost novela, která mimo jiné změnila zákon o pobytu cizinců tak,

že **prodloužila platnost sezonních víz z 6 na 9 měsíců**, a zákon o zaměstnanosti tak, že **zrušila test trhu práce ve vztahu k žadatelům o modré karty**. Na dalších opatřeních směrem k posílení pracovní migrace se pracuje nebo se o nich jedná.

Připravované semináře

Aby zvýšilo povědomí o vládních programech ekonomické migrace a seznámilo podnikatele s nejaktuálnějšími informacemi v oblasti zaměstnávání kvalifikovaných pracovníků, organizuje MPO vzdělávací semináře. V prvním pololetí proběhly v Praze, Brně, Ostravě a Hradci Králové. **Od září do prosince plánují experti z resortů průmyslu a obchodu, vnitra, zahraničních věcí a práce a sociálních věcí zavítat do Plzně, Zlína, Ústí nad Labem a Českých Budějovic.** ■

Další informace k problematice zaměstnávání cizinců, vládním programům nebo termínům seminářů naleznete na webových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu: <https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/ekonomicka-migrace/>.

Veronika Kubíková,
MPO ČR, Odbor evropského
a mezinárodního práva

TEXT: VERONIKA KUBÍKOVÁ

FOTO: ARCHIV MPO A SHUTTERSTOCK